

Dokument z posiedzenia

B9-0326/2023

5.7.2023

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącego Komisji/wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Libanie
(2023/2742(RSP))

Michael Gahler, Andrey Kovatchev, Tom Vandenkendelaere, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Željana Zovko, György Hölvényi, Antonio López-Istúriz White, François-Xavier Bellamy
w imieniu grupy PPE

B9-0326/2023

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Libanie
(2023/2742(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Libanu, w szczególności rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie sytuacji w Libanie¹,
 - uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ, zwłaszcza rezolucje nr 1559 (2004), 1701 (2006), 2539 (2020), 2591 (2021) i 2650 (2022),
 - uwzględniając Układ eurośródziemnomorski ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Libańską, z drugiej strony²,
 - uwzględniając decyzję Rady 2007/860/WE z dnia 10 grudnia 2007 r. w sprawie przyznania Libanowi wspólnotowej pomocy makrofinansowej³,
 - uwzględniając końcowe sprawozdanie unijnej misji obserwacji wyborów w Libanie w 2022 r.,
 - uwzględniając zobowiązania uzgodnione w ramach priorytetów partnerstwa UE-Liban w listopadzie 2016 r., konferencję CEDRE (Conférence économique pour le développement, par les réformes et avec les entreprises) w dniu 6 kwietnia 2018 r., ramy reformy, odbudowy i rekonstrukcji (3RF) z grudnia 2020 r. oraz posiedzenia Międzynarodowej Grupy Wsparcia Libanu, które odbyły się 11 grudnia 2019 r., 23 września 2020 r. i 19 maja 2021 r.,
 - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji/wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 1 listopada 2022 r. w sprawie sytuacji w Sudanie,
 - uwzględniając oświadczenie Delegatury Unii Europejskiej w Libanie z 13 listopada 2022 r. w sprawie obecnej sytuacji w Libanie,
 - uwzględniając oświadczenie specjalnego koordynatora ONZ z 3 kwietnia 2023 r. w sprawie wyborów lokalnych w Libanie,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że obecna sytuacja w Libanie jest niezwykle niepokojąca z powodu kryzysu politycznego, gospodarczego, społecznego, finansowego i zdrowotnego,

¹ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 143.

² Dz.U. L 143 z 30.5.2006, s. 2.

³ Dz.U. L 337 z 21.12.2007, s. 111.

- a także z powodu załamania instytucjonalnego; mając na uwadze, że inflacja cen energii elektrycznej, gazu i wody osiągnęła w czerwcu 2022 r. szczytowy poziom wynoszący prawie 600%;
- B. mając na uwadze, że Liban jest bliskim i ważnym partnerem Unii Europejskiej; mając na uwadze, że partnerstwo to opiera się na wspólnych interesach, długotrwałych więziach historycznych i kulturalnych, regularnym dialogu politycznym i społecznym oraz szeroko zakrojonych kontaktach międzyludzkich; mając na uwadze, że Liban ma dynamiczne społeczeństwo obywatelskie oraz partie polityczne, a liczni działacze, liderzy społeczności, naukowcy, artyści, a także liczne grupy młodzieżowe mobilizują się i apelują o pilnie przeprowadzenie reform;
- C. mając na uwadze, że 15 maja 2022 r. w Libanie odbyły się wybory parlamentarne, po których Hezbollah i jego sojusznicy stracili większość w parlamencie, a misję utworzenia nowego rządu większość sojuszników Hezbollahu i niektórzy deputowani niezależni ponownie powierzyli Nadżibowi Mikatiemu, ale z powodu blokady politycznej nie udało mu się z tej misji wywiązać; mając na uwadze, że taka sytuacja utrzymywała się do czasu odejścia z urzędu prezydenta Michela Aouna, kiedy to na czele państwa stanął rząd tymczasowy Mikatiego;
- D. mając na uwadze, że Hezbollah, Amal i ich sojusznicy uciekali się do niekonstytucyjnych taktyk, takich jak łamanie kworum w celu zablokowania wyboru kandydata opozycji; mając na uwadze, że przewodniczący parlamentu Libanu Nabih Berri odmawia zorganizowania jawnej sesji wyborczej w celu wyboru prezydenta, co jest sprzeczne z postanowieniami libańskiej konstytucji; mając na uwadze, że doprowadziło to do zablokowania na 10 miesięcy wyborów prezydenckich w czasie, gdy do przeprowadzenia niezbędnych reform, zapobieżenia całkowitemu upadkowi oraz przywrócenia instytucji państwowych i systemu demokratycznego pilnie potrzebny jest prezydent; mając na uwadze, że decyzja Rady (WPZiB) 2021/1277 z dnia 30 lipca 2021 r. przewiduje możliwość nałożenia sankcji na osoby i podmioty odpowiedzialne za podważanie demokracji lub praworządności w Libanie;
- E. mając na uwadze, że 31 maja 2023 r. miały się odbyć w Libanie wybory lokalne; mając na uwadze, że głosowanie, które miało się odbyć w zeszłym roku, zostało odroczone, ponieważ zbiegło się z wyborami parlamentarnymi w tym kraju; mając na uwadze, że tymczasowy minister spraw wewnętrznych Libanu Bassam Mawlawi zadbał o przygotowanie kraju do przeprowadzenia wyborów lokalnych; mając na uwadze, że specjalny koordynator ONZ ds. Libanu w pełni popiera te wybory i uważa je za ważne dla przestrzegania terminów konstytucyjnych i praktyk demokratycznych w Libanie, w czasie gdy na stanowisku prezydenta jest wakat i kraj ten już stoi w obliczu powszechnego paraliżu instytucjonalnego; mając na uwadze, że parlament libański głosami Hezbollahu, Amalu, Wolnego Ruchu Patriotycznego i sojusznicznych grup politycznych podjął decyzję o odroczeniu wyborów lokalnych w kraju maksymalnie o rok, do dnia 31 maja 2024 r., z powodu braku środków finansowych; mając na uwadze, że odroczenie to może jeszcze bardziej pogłębić istniejący paraliż instytucjonalny i brak zaufania Libańczyków do demokracji;
- F. mając na uwadze, że trzy lata po wybuchu w porcie w Bejrucie, do którego doszło 4 sierpnia 2020 r., dochodzenie w sprawie przyczyn, które do niego doprowadziły nie

zostało jeszcze zakończone, głównie z powodu nadużywania władzy przez Hezbollah i jego sojuszników, co utrudnia krajowe śledztwo; mając na uwadze, że 4 sierpnia 2021 r. w Bejrucie doszło do masowych protestów ulicznych, których uczestnicy domagali się rozliczenia winnych wybuchu w porcie; mając na uwadze, że kolejny masowy protest 14 października 2021 r. zorganizowany przez Hezbollah i Amal skierowany przeciwko głównemu śledczemu sędziemu Bitarowi przekształcił się w zorganizowany atak Hezbollahu i Amalu na dzielnicę Ain El Remmaneh i partię Siły Libańskie, która popiera śledztwo w sprawie wybuchu w porcie w Bejrucie;

- G. mając na uwadze, że Human Rights Watch, Amnesty International, Legal Action Worldwide, Legal Agenda i Międzynarodowa Komisja Prawników udokumentowały szereg błędów proceduralnych i systemowych w dochodzeniu krajowym, m.in. rażące ingerencje polityczne, immunitet urzędników politycznych wysokiego szczebla i brak poszanowania prawa do rzetelnego procesu i standardów rzetelnego procesu, które sprawiają, że nie doprowadzi ono do wiarygodnego wymierzenia sprawiedliwości; mając na uwadze, że w tych okolicznościach tym bardziej konieczne jest utworzenie międzynarodowej misji rozpoznawczej pod egidą Rady Praw Człowieka ONZ; mając na uwadze, że Rada Praw Człowieka powinna przyjąć rezolucję powołującą i wysyłającą niezależną i bezstronną misję rozpoznawczą w celu ustalenia faktów i okoliczności wybuchu w Bejrucie, w tym jego pierwotnych przyczyn, ustalenia winy państwa i indywidualnej oraz propagowania sprawiedliwości i zadośćuczynienia dla ofiar; mając na uwadze, że ponad 162 libańskie i międzynarodowe organizacje praw człowieka, ocaleni i rodziny ofiar wezwały członków Rady Praw Człowieka ONZ do poddania pod dyskusję takiej rezolucji;
- H. mając na uwadze, że od 22 września 2021 r. wszczęto 21 spraw sądowych przeciwko głównemu śledczemu w sprawie eksplozji sędziemu Tarekowi Bitarowi oraz innym sędziom badającym te sprawy, głównie z udziałem polityków z Hezbollahu i ich sojuszników; mając na uwadze, że krajowe dochodzenie w sprawie eksplozji było zawieszono od 23 grudnia 2021 r. do stycznia 2023 r. po tym, jak dwóch polityków oskarżonych w tej sprawie złożyło kolejną skargę przeciwko sędziemu Bitarowi, a także najwyższemu sądowi Libanu, Najwyższej Radzie Sądownictwa, które uprzednio rozpatrywały ich wcześniejszy wniosek o odwołanie sędziego Bitara ze stanowiska i oddaliły ten wniosek; mając na uwadze, że zgromadzenie ogólne libańskiego Sądu Kasacyjnego, który obecnie sprawuje jurysdykcję, nie jest w stanie orzekać w tych sprawach, ponieważ obecnie nie ma kworum, gdyż jeden z jego członków przeszedł na emeryturę pod koniec 2021 r., a sprawa nie może zostać wznowiona do czasu powołania nowych sędziów; mając na uwadze, że tymczasowy minister finansów Youssef Khalil odmówił podpisania dekretu w sprawie mianowania sędziów, co zmusiło sędziego Bitara do ponownego wstrzymania śledztwa;
- I. mając na uwadze, że obecność ponad półtora miliona Syryjczyków pozbawiła Liban zasobów gospodarczych i w dużej mierze przyczyniła się do wielowymiarowego kryzysu w tym kraju; mając na uwadze, że obecność tych Syryjczyków stanowi realne zagrożenie dla demografii Libanu i jego kruchej równowagi pomiędzy grupami ludności;
- J. mając na uwadze, że 11 października 2022 r. Izrael i Liban dokonały historycznego przełomu, osiągając porozumienie w sprawie ustanowienia między nimi stałej granicy

morskiej, co przyczyni się do stabilności i dobrobytu obu sąsiadów, a także całego regionu;

1. uważa, że obecna sytuacja w Libanie jest wynikiem działania garstki polityków należących do klasy rządzącej; wzywa libańskie elity polityczne do wzięcia na siebie części odpowiedzialności za obecną sytuację w kraju i do zobowiązania się do jak najszybszego wyboru prezydenta, aby można było rozpocząć rozwiązywanie kryzysu politycznego, gospodarczego, społecznego, finansowego i zdrowotnego, a także zająć się stanem załamania instytucjonalnego;
2. ubolewa, że wybory lokalne zaplanowane na maj 2022 r. zostały odroczone po raz drugi w ciągu dwóch lat, co doprowadziło do dalszego impasu politycznego i nasilenia dysfunkcji instytucji państwowych; wzywa władze Libanu, aby zwróciły się do wiceprzewodniczącego Komisji/wysokiego przedstawiciela o wysłanie misji obserwacji wyborów lub alternatywnie misji ekspertów ds. wyborczych na kilka miesięcy przed wyborami lokalnymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie do udzielenia wszelkiej pomocy technicznej i finansowej, aby umożliwić przeprowadzenie wyborów w jak najlepszych warunkach, oraz do dołożenia starań, aby zagwarantować uczciwość i przejrzystość całego procesu; apeluje o utworzenie pod auspicjami ONZ międzynarodowej grupy zadaniowej ds. pomocy humanitarnej, która wesprze świadczenie pomocy humanitarnej i będzie nadzorować wykorzystanie funduszy;
3. wzywa UE, aby zaoferowała Libanowi wysłanie rozbudowanej misji doradczej UE ds. administracji, by zaspokoić pilną potrzebę przeciwdziałania coraz szybszemu rozkładowi administracji publicznej i podstawowych usług;
4. wzywa nowy rząd libański do szybkiego wdrożenia kluczowych reform w systemie sprawowania rządów i w gospodarce, które spowodują ożywienie polityczne i gospodarcze, w tym do przekonującej regulacji kluczowych sektorów gospodarki, na przykład sektora energii elektrycznej; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie poprawek do libańskiej ustawy o tajemnicy bankowej jako kluczowego kroku w kierunku odblokowania międzynarodowej pomocy makrofinansowej, a konkretnie z Międzynarodowego Funduszu Walutowego; zachęca kraj do dalszego wdrażania reform, w tym w sądownictwie, w celu zapewnienia niezależności i zapobiegania ingerencji politycznej oraz zinstytucjonalizowanej bezkarności w systemie wymiaru sprawiedliwości;
5. wzywa Radę do nałożenia ukierunkowanych sankcji na wszystkich, którzy naruszają proces demokratyczny i wyborczy w instytucjach libańskich lub utrudniają krajowe dochodzenie w sprawie wybuchu w porcie w Bejrucie bądź pracę zbliżającej się międzynarodowej misji rozpoznawczej, oraz do zajęcia ich majątku w UE;
6. przypomina, że przejrzyste, niezależne, bezstronne i skuteczne dochodzenie w sprawie wybuchu w porcie w Bejrucie jest priorytetem i musi być przeprowadzone; wzywa władze Libanu do przestrzegania procedur sądowych i respektowania niezawisłości sądownictwa oraz do wsparcia wszelkich starań o odpowiednie zbadanie sprawy i pociągnięcie do odpowiedzialności osób podejmujących decyzje, które doprowadziły do wybuchu w bejruckim porcie; wzywa do wysłania niezależnej międzynarodowej misji rozpoznawczej do Libanu, która pod auspicjami ONZ zbada przyczyny wybuchu w

Bejrucie; nalega, by osoby uznane za bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialne za wybuch pociągnięto do odpowiedzialności za ofiary śmiertelne i szkody wyrządzone ludności Libanu;

7. podkreśla, że nie są spełnione warunki umożliwiające dobrowolny, godny powrót uchodźców na obszary Syrii podatne na konflikty; przypomina o bezbronności uchodźców w Libanie i podkreśla potrzebę zapewnienia agencjom pracującym z uchodźcami odpowiedniego, przewidywalnego i wielopoziomowego finansowania, aby zapewnić pełne świadczenie podstawowych usług społecznościom uchodźców w tym kraju; wzywa Komisję do pracy nad poprawą sytuacji humanitarnej w Syrii w celu zajęcia się pierwotnymi przyczynami kryzysu uchodźczego; podkreśla potrzebę udzielenia Libanowi pomocy w działaniach na rzecz stopniowego powrotu uchodźców tam, gdzie ich powrót można uznać za bezpieczny;
8. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie umowy w sprawie wytyczenia granicy morskiej między Libanem a Izraelem i zachęca oba kraje do dalszego konstruktywnego zaangażowania;
9. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji/wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, sekretarzowi generalnemu Ligii Arabskiej, przewodniczącemu Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego oraz rządowi i parlamentowi Libanu.